

„Тема:Кликом до културног наслеђа“

Када кажемо „наслеђе“ мислимо на прошлост. Наслеђе и садашњости у којој живимо и будућности коју градимо. Зато је важно да истражимо, забележимо и сачувамо културно наслеђе. Технологија може бити наш вредни помоћник у том послу.

Питања:

1. Шта све подразумевамо под културним наслеђем?
2. Зашто је важно препознати и чувати културно наслеђе?
3. Како се дели културно наслеђе?
4. Шта је то нематеријално а шта материјално наслеђе?
5. Како се даље дели материјално наслеђе?
6. Чиме се бави републички завод за заштиту споменика културе у Србији?
7. Напиши по 2-3 реченице и убаци слику следећих непокретних културних добара:
  - споменички комплекс Стари Рас са манастиром Сопоћани;
  - манастир Студеница;
  - манастир Грачаница и Пећна Партријашија;
  - археолошко налазиште Гамзиград-Ромулијана
8. Да ли „Мирослављево јеванђеље“ представља део културног наслеђа Србије? Објасни зашто.
9. Шта чини нематеријално културно наслеђе?
10. Напиши по 2-3 реченице и убаци слику о:
  - крсна слава;
  - народна игра коло;
  - певање уз гусле;
  - пиротски качкаваљ...
11. Шта чини природно наслеђе Србије? Наброј.

Одговори:

1. Под културним наслеђем се подразумевају добра која су наслеђена од претходних генерација или која настају у садашњости, а имају специфичну вредност за људе и треба да буду сачувана за будуће генерације.

2. Културно наслеђе се мора чувати за добро свих. Оно нам помаже да се сетимо наше културне разноликости, да знамо од кога потичемо и да то пренесемо на следеће генерације.

3. Културно наслеђе дели се на материјално и нематеријално.

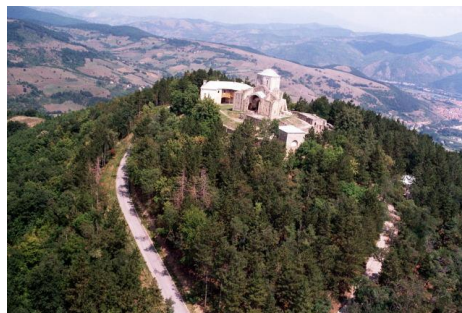
4. Нематеријално наслеђе су: језик, традиција, обичаји, кулинарски специјалитети... У материјално наслеђе спадају: споменици, верски објекти, тврђаве, уметничка дела...

5. Материјално наслеђе се дели на покретно и непокретно.

6. републички завод за заштиту споменика културе је институција која истражује, штити и презентује културно наслеђе Србије од најстаријих времена па до данас.

7. У околини Старог Раса, прве престонице немањихке Србије, налази се група средњовековних споменика која се састоји од тврђава, манастира и цркава. Најзначајнији споменици у овој целини су: Манастир Сопоћани, манастир Ђурђеви ступови, Петрова црква код Новог Пазара, и остаци тврђава Рас и Градина.

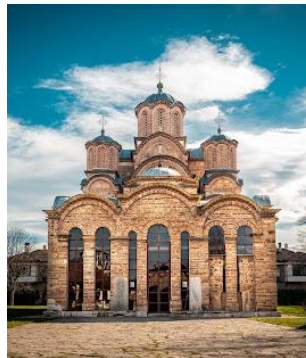

Манастир Студеница је мушки манастир српске православне цркве. Основао га је 1186. године српски жупан Стефан Немања.^[1] Године 1206. наместоигуманадолазипринцРастко - у монаштвупрвиархиепископсрпски, СветиСава -

и под његовим старатељством Студеница постаје културно, уметничко, болничко и духовно средиште српске државе.

Древни манастир Грачаница на Косову, на левој обали реке Грачанке, задужбина јекраља Милутина. Подигнута је између 1315. и 1321. године.

Пећка патријаршија је историографски назив за Српску патријаршију, односно Српску православну цркву у периоду од 1346. до 1766. године.

Гамзиград је археолошко налазиште близу Зајечара у источној Србији античке римске царске палате Феликс Ромулијане (лат. Felix Romuliana) које се од 29. јуна 2007. налази на УНЕСКО-вој листи светске баштине.

8. Мирослављево јеванђеље припада културном наслеђу Србије јер је то један од најзначајнијих споменика српске писмености из 12. века.

9. Нематеријално наслеђе су: језик, традиција, обичаји, кулинарски специјалитети, народне игре и песме, занати...

10. Слава, позната још и као крсна слава, крсно име, свети, српски је народно-црквени обичај и после Васкрса и Божића, трећи најважнији породични празник, увек повезан са даном одређеног хришћанског светитеља.

Коло (у неким крајевима још и оро) је врста колективне народне игре. Као део извођачких уметности присутно на територији целе Србије, а поред српског православног становништва, које га сматра обележјем националног идентитета.

Певање уз гусле је извођачка уметност која обухвата солистичко певање народних епских песама у десетерцу које певач изводи пратећи се на гулама, једножичном гудачком инструменту.

Пиротски качкаваљ је млечни производ односно врста качкаваља који се на специфичан начин производи у околини Пирота у Србији, Пиротски качкаваљ је створила Стара планина и хиљаде оваца које су проводиле месеце на богатим травнатим пашњацима, као и изобиље сточне хране и изобиље квалитетног млека.

11. Природно наслеђе Србије чине национални паркови: Ђердап, Фрушка гора, Копаоник, Тара, Шар-планина као и паркови природе као што су Стара планина, Шарган-Мокра гора, Златибор, Голија, Радан, Ђавоља Варош као и многи други.

Србија и наш народ су јако богати како материјалним тако и нематеријалним културним наслеђем. Захваљујући нашим прецима који су за нас сачували традицију, рукописе, споменике, природне лепоте, саградили манастире и друге прелепе грађевине ми сада можемо да уживамо у томе. Тако и ми имамо обавезу да све то сачувамо и ако можемо додамо нешто ново да би пренели млађим наследницима.

Коришћени сајтови: wikipedia.org, spomenicikulture.mi.sanu.ac.rs, zajecar.info, zaduzbine-nemanjica.rs, poterazapejzazima.wixsite.com/pejzazi/nasledje

19.3.2025.

Ученик: Илија Милојковић